

TRẢ BÀI KIỂM TRA VĂN HỌC

(1 tiết)

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

- Nắm được đặc điểm, yêu cầu của đề văn trong bài *Kiểm tra văn học*.
- Biết cách tránh được những sai sót khi viết bài.

II – NHỮNG ĐIỂM CẦN LƯU Ý

1. Về nội dung

SGK *Ngữ văn 12 Nâng cao*, tập hai đã nêu rõ ý nghĩa của bài kiểm tra này đối với Chương trình Nâng cao như sau : "Bên cạnh các bài làm văn nghị luận thường kì, bài *Kiểm tra văn học* nhằm bổ sung thêm việc đánh giá những hiểu biết của HS về các vấn đề văn học trong SGK *Ngữ văn 12 Nâng cao*. Bài kiểm tra này chỉ tập trung vào các vấn đề văn học bao gồm những hiểu biết về lịch sử văn học, lí luận văn học, tác giả và tác phẩm văn học,...". GV cần nắm vững nội dung, ý nghĩa đó để có thể trao đổi và nhắc nhở HS qua tiết trả bài này. Nội dung cần kiểm tra đã được nêu rõ (xem bài *Kiểm tra văn học*) nhưng hình thức kiểm tra tùy vào điều kiện của GV và nhà trường. Chẳng hạn, nếu có điều kiện thì GV tổ chức xây dựng bài kiểm tra có phần trắc nghiệm, nếu không có điều kiện thì cần suy nghĩ để có thể ra nhiều câu tự luận nhằm kiểm tra được nhiều mảng kiến thức và kĩ năng của HS hơn.

2. Về phương pháp

Để tiết trả bài có chất lượng, GV cũng cần suy nghĩ và phân tích kĩ bài đã kiểm tra : Đề kiểm tra văn học gồm mấy phần ? Mỗi phần kiểm tra những nội dung nào ? Hình thức kiểm tra có gì khác và kiến thức cuộc sống cần huy động ở đây là gì ? Có các câu hỏi trắc nghiệm không ? Các câu trắc nghiệm kiểm tra những lĩnh vực kiến thức nào ? Có mấy câu phải viết thành đoạn, bài văn ? Viết về vấn đề gì ? Những kiến thức văn học cần sử dụng ? (tác phẩm, văn học sử, lí luận văn học, văn hoá,...). Những kĩ năng viết và các thao tác nào cần vận dụng

để làm đề kiểm tra văn học này ? (phân tích đề, bố cục, đặt câu, dùng từ ; giải thích, chứng minh, phân tích, so sánh, đối chiếu, phản bác, bình luận,...).

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Phân mở đầu. GV nêu yêu cầu của tiết *Trả bài kiểm tra văn học*.

2. Phân nội dung chính

a) Hướng dẫn HS phân tích, tìm hiểu đề

– GV yêu cầu HS nêu lại các nội dung lớn của đề văn đã làm ; chỉnh sửa và nêu những lưu ý cần thiết về đề. Kết hợp liên hệ, so sánh và phân tích đề kiểm tra trong SGK *Ngữ văn 12 Nâng cao*, tập hai để thấy được mục đích, yêu cầu của bài kiểm tra này.

– Yêu cầu HS phân tích đề : chỉ ra các yêu cầu về nội dung, về hình thức. Nội dung chính mà bài viết cần tập trung làm nổi bật là gì ? Phạm vi tư liệu văn học mà đề yêu cầu là gì ? Đề kiểm tra này có đặc điểm giống và khác với các bài kiểm tra làm văn thường kì ở những điểm nào ?

b) Tổ chức cho HS thảo luận, xây dựng đáp án (dàn ý)

– Yêu cầu HS nêu và xây dựng dàn ý bằng một hệ thống câu hỏi, gợi dẫn, qua đó hình thành cách tìm ý, cách lập dàn ý.

– GV nhận xét và bổ sung cho hoàn chỉnh dàn ý và các yêu cầu cần đạt, tham khảo các gợi ý đã nêu ở bài *Kiểm tra văn học* trang 78.

c) Nhận xét và đánh giá bài viết của HS

– GV cho HS tự nhận xét bài viết của mình qua việc đối chiếu với dàn ý và các yêu cầu vừa nêu : Đã nhận thức đúng vấn đề trọng tâm, phạm vi, mức độ tư liệu mà đề yêu cầu hay chưa ? Bài viết đã đáp ứng được những yêu cầu nào ? Còn thiếu những gì ? Nếu viết lại thì sẽ bổ sung, sửa chữa ra sao ? Những lỗi cần tránh mà HS thường mắc phải về kĩ năng làm bài thi trắc nghiệm và kĩ năng viết các câu tự luận,...

– GV nêu nhận xét, đánh giá của mình về bài làm của HS : ưu điểm, nhược điểm ; những lỗi cơ bản cần khắc phục (nhận xét chung và cho ví dụ cụ thể theo bài làm của HS).

d) Sửa chữa lỗi của bài viết

GV cho HS trao đổi hướng sửa chữa các lỗi về nội dung (ý và sắp xếp các ý ; sự kết hợp các thao tác nghị luận, kĩ năng phân tích và cảm thụ văn học), về hình thức (bố cục, trình bày, diễn đạt, chính tả,...).

GV bổ sung, kết luận về phương hướng và cách thức sửa lỗi.

3. Phân củng cố

Trả bài và biểu dương, nhắc nhở.